

stenci. Myslím, že by ubohým spisovatelům zatím stačilo, kdyby je četli aspoň ti, kteří beztoho už česky znají!

Ti, kdož přispěli k rozmachu českého právníckého písemnictví v Brně, nečekají vděk od těch, které považovali za zájemníky. Neboť znají své Pappenheimské. Kdyby byli čekali, čekali by dodnes marně. Za to dostává se jim hojnou měrou kritiky, přímé a nepřímé. Nic nevádí, neboť znají své Pappenheimské. W.

Literatura.

Vědecká ročenka právnické fakulty Masarykovy university. I. 1922. (Sbírky spisů právnických a národohospodářských, svazek XVII.) Jde o nový stálý literární podnik, který má členy učitelského sboru právnické fakulty jaksi hromadně reprezentovati vůči vědecké veřejnosti. »Ročenka« jest tudíž vyhrazena v první řadě literárním příspěvkům profesorů a docentů. Vedle toho přináseti bude příležitostně též seminární práce posluchačů, které ředitelé jednotlivých seminářů fakultních uznají za schopné publikace v Ročence. Takto poskytovatí má Ročenka celkový obraz literární činnosti fakultní. Zvláštní oddíl historicko-statistický zachycovatí má události, významné pro naši fakultu.

První ročník právě vyšel. Obsahuje kromě historické stati profesora Weyra o vzniku Masarykovy university, v níž otištěny a budoucnosti zachovány jsou důležité materiálie vzniku fakulty se týkající (parlamentární projednávání osnovy o zřízení Masarykovy university, různé řeči a pod.), tato vědecka pojednání:

1. Prof. Engliš: Peněžní jednotka, 2. Prof. Weyr: Bůh a stát, 3. Prof. Kallab: Pravotvorný monopol státu a požadavek logické jednotnosti právní vědy, 4. Prof. Vacek: Idea komunismu na Rusi, 5. Prof. Baxa: Vývoj a dnešní stav myšlenky zastupitelské ve sborech zákonodárných, 6. Prof. Krejčí: Ke sporu o pojmu a povaze statistiky, 7. Prof. Eominik: Nová úprava živnostenského pracovního poměru v právu československém, 8. Prof. Sedláček: Nárok zaměstnance na plat, nevykonává-li službu, 9. Prof. Lövenstein: Hodnotná theorie jako složka cenotvorná, 10. Doc. Stránský: Právo a milost.

Kupní cena prvního ročníku jest 20 Kč. Ročenku lze koupiti, pokud se týče objednatí, buď přímo na děkanátě právnické fakulty (Brno, ulice Bedřicha Smetany 16) nebo v nakladatelství Barviče a Novotného, Brno, Česká. — W.

Prof. Dr. Fr. Weyr — Prof. Dr. Rud. Dominik: **Grundriss des čechoslovakischen Verwaltungsrechtes.** 1922, str. 316, cena 50 Kč. Nákladem R. M. Rohrerova v Brně. — Spis obsahuje dvě části (obecnou a zvláštní), z nichž první zpracoval Dr. Weyr, druhou Dr. Dominik. V prvním podává se přehled úřední organizace a výklad řízení správního a dodatkem zcela stručný nástin organizace veřejné správy na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, jakož i reformy správy podle zákona o župních a okresních úřadech. V druhé části probírá autor jednotlivé oddíly veřejné správy a to evidenci obyvatelstva, správu policejní, hospodářskou, sociální, kulturní a vojenskou. Zde šlo o to, aby na místě poměrně velice omezeném vytyčeny byly jednak veškeré nejdůležitější prameny právní (až do nejnovější doby), jednak jejich hlavní obsah. Byl to úkol vzhledem k známé rozsáhlosti právních norem dosti obtížný. Kniha má sloužiti první orientaci a pro stručnost svých výkladů nazvána pouhým »Nástinem«. Byla napsána přímo k vyzvání nakladatelství Rohrerova a je jen potěšitelno, že v řadách německých jeví se živý zájem o správní právo naší republiky a potřeba po jeho ukojení. W.

Mayr Robert: *Lehrbuch des bürgerlichen Rechtes*, druhý svazek, 3. kniha: *Recht der Schuldverhältnisse*, Liberec, Bratři Stiepelové, 1922, str. 359. — Velmi čilá nakladatelská firma bratří Stiepelů v Liberci, jejíž čilost podporována jest arcí přiměřeným zájmem německého publika o právnícké spisy, vydává právě třetí díl (obligace) Mayrovy učebnice občanského práva. I tento díl prezentuje se stejně výhodně jako oba předcházející. (Část obecná a právo věcné.) České čtenářstvo upozorňujeme, že české vydání druhého dílu (právo věcné), upravované dry. Chytilém a Fišerem, jest již v tisku a v brzku vyjde. Přejeme tomuto českému vydání prozatím jedině soustavy občanského práva, platného na území bývalých tří korunních zemí, aby vzbudilo aspoň polovici zájmu u českého čtenářstva, kterého se těší vydání německé u německého! W.

Čechrák Cyrill Dr.: *Problém stabilní měny. Měna a konjunktura*. Praha 1922. Nákladem »Legiografie«, 175 stran. Cena 30 Kč. Cílem práce je podle vlastních slov autorových »ukázati úzkou souvislost obou jevů, jimiž se projevuje hospodářská nejistota, problému měny a problému konjunktury . . . a charakterisovat z tohoto základního hlediska návrhy, jež chtějí dosáhnouti stabilisace cenové reformami měnovými a jinými prostředky, danými již v přítomné hospodářské organizaci.« Nejde tedy autoru »o to v celé šíři řešit problém konjunktury, nýbrž o to, jak potírat účinky nejistoty konjunkturami vyvolané«. — Ke spisu se ještě podrobněji vrátíme. — W.

Prof. Dr. Rich. Horna: *Návrh zemského zřízení pro Krnovsko z r. 1673*. Příspěvek k dějinám recepce římského práva v zemích českých (zvláštní otisk ze Sborníku věd právních a státních, XXII). 1922, str. 31.

T ý ž. *K dějinám moravských úředníků*. Část I.: Dvorskí úředníci moravští do roku 1411. (Práce ze semináře českého práva na Karlově universitě v Praze Prof. Dr. Jar. Kapras.) Praha 1922, str. 47.

Dr. Fritz Sander, profesor německé vysoké školy technické v Praze: *Staat und Recht*. Prolegomena zu einer Theorie der Rechtserfahrung (Wiener Staatswissenschaftliche Studien, nová řada, svazek I.), Fr. Deuticke, Lipsko—Víděň. 1922. Dva díly. 1304 str.

Objemný spis autorův sleduje dvojí cíl: Chce jednak zničit dosavadní nauku o státním právu (Staatsrechtslehre), která podle jeho mínění orientována jest metajuristickým pojmem státu a přirozeněprávními představami, jednak pokouší se o vybudování nové právní vědy. Tento konstruktivní cíl snaží se spisovatel dosíci v nejužším spojení s Kantovou filosofií. Proto nazývá svou práci po vzoru svého mistra »Prolegomena k teorii právní zkušenosti«. »Zkušenosti«, kterou učinil Kant východiskem pro svou filosofii přírody, staví Sander po bok svou »zkušenost právní« (Rechtserfahrung).

Při své kritice panující právní dogmatiky zvolil autor způsob dosud v literatuře neobvyklý. Uvádí příslušná místa z kritizovaných autorů doslovně a v rozsahu velmi širokém, aby se vyhnul výtce, že mínění panující nauky snad zkrátil nebo zfalšoval. Tím arcí objem jeho spisu vzrostl do přímo ohromného rozsahu. Oba díly jeho čítají neméně než 1304 stránek!

Zmínil jsem se již v jiné souvislosti v tomto časopise o zdrcující kritice, které podrobil teorii Sanderovu H. Kelsen v posledním čísle »Zeitschrift für öffentliches Recht«. Nemohu zde prozatím podati vlastní podrobnější kritiku. České čtenářstvo dlužno však již nyní upozorniti na práci Sanderovu. Neboť at se již čtenář staví k jeho teorii odmítavě nebo příznivě, jednu velkou výhodu bude práce ta pro právní vědu vždycky mítí. Není totiž v odborném písemnictví druhého spisu, který by tak vyčerpávajícím způsobem uváděl souborně konstrukce všech důležitějších teorií státoprávních jako pilná práce Sanderova. Literární historik stejně jako

právní dogmatik má zde po ruce bohatou studnici poznání, která mu v mnohých případech uspoří vlastní práci předběžnou a průpravní.

Jen zcela stručně stůž zde proto obsah spisu. První svazek rozříděn jest na pět kapitol. První provádí paralelu mezi Kantovou filosofií a Sanderoovým pojetím práva. Druhá jedná o starší německé nauce státoprávní a probírá theorie a názory těchto autorů: Klüber, Dresch, Jordan, Rotteck, Maurenbrecher, Zachariä, Wippermann, Bischof, Zoepfl. Třetí kapitola (Stát jako osobnost): Albrecht, Schmitthenner, Gerber, Held. Čtvrtá (Stát jako organismus): Kaltenborn, Fricker, Grotefend, Bluntschli, Gierke, Schulze, Preuss, Haenel, Bruno Schmidt, Seidler, Kaufmann, Wolzendorff. Pátá (Stát právní): Stahl, Mohl, Bähr, Stein, Gneist, Sarwey. Druhý svazek obsahuje další tři kapitoly a sice: Šestá (Synkretismus novější nauky státoprávní): Rosin, Mejer, Meyer, Gareis, Klöppel, Stoerk, Bernatzik, Rehm, Richard Schmidt, Lukas, Georg Jellinek, Walter Jellinek, Grosch, Löning, Laband, Mayer. Sedmá (Stát jako zkušenost): Seydel, Gumpłowicz, Lingg, Kornfeld, Menzel, Ehrlich. Osmá (Stát jako právo): Bierling, Affolter, Krabbe, Kelsen, Merkel, Wenzel. —

K temat, o němž jednáno v Hovorně (str.262), vypočetl jsem, kolik by u nás stála publikace stejně rozsáhlá, rozumí se, že bez jakéhokoliv autorského honoráře, v rakouských korunách. Dopočetl jsem se okrouhlé sumičky 150 milionů korun.

W.